GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
Româna și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

2538
ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă gărmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 4. Sâmbătă 5 (17) Ianuariu 1885.

Românii, Tronulŭ și opiniunea publică.

III.

Par'că vedemŭ și acum fețele uimite ale acelorŭ supușĭ credincioșĭ, carĭ au fostŭ surprinșĭ de neașteptata și totala schimbare a situațiunei politice din Transilvania și Ungaria înainte și după catastrofa dela 1866.

Intr'adevĕrŭ, nu era lucru puținŭ a vedé pe rebelii urgisițĭ și urmăriți de odinioră întrândŭ deodată în sfatulŭ Corónei. Cei mai mulțĭ din aceia, carĭ îșĭ făcuseră ilusiunĭ prea marĭ în anii constituționalismului Schmerlingianŭ fórte târḍiu numai s'au pututŭ reculege de spaima, ce le-a causat'o acea rápede schimbare a sceneriei politice și póte că ei încă și aḍi se mai ciudescŭ și se minunéză de ceea ce au vĕḍutŭ.

Și totușĭ nu s'a întâmplatŭ dela 1865 încóce, în acestŭ statŭ, decâtŭ ceea ce se întâmplă ḍilnicŭ în fie-care familiă, unde se află mai mulțĭ copii de diferită etate și de diferite temperamente.

„Copilulŭ, care nu strigă, nu capĕtă de mâncare“, ḍice o ḍicală comună tuturorŭ popórelorŭ, ér esperiența ne mai arată, că de ordinarŭ copiii cei mai sglobiĭ, cei mai guralivĭ și istețĭ o au mai bine la părinții lorŭ, pre când cei cu firea blândă, carĭ tacŭ înfundațĭ și suferŭ ca frații lorŭ sĕ le ia bucătura de dinainte, sunt privițĭ adeseorĭ ca renitențĭ, și fiind-că nu se plângŭ, nu află nicĭ ascultare.

Nu cumva s'a petrecutŭ și în marea familiă a popórelorŭ acestui statŭ ceva asemenea?

Sĕ ne încordămŭ puțintelŭ memoria și vomŭ afla, că adversarii noștri politicĭ, frații noștri vi[...] astăḍi la putere, și-au concentratŭ tótă intința și tótă energia mai vêrtosŭ în acea direcțiune, a sĕ împiedece orĭ-ce manifestațiune mai considerabilă din partea poporului nostru, sĕ împiedece, ca sĕ nu ne putemŭ apropiá de tronŭ cu plângerile nóstre.

Din tómna anului 1865, când prin intrigele lorŭ bine țesute au sciutŭ sĕ zădărnicéscă întrunirea congresului naționalŭ, ce era pretinsŭ atuncĭ de întréga opiniune publică a Românilorŭ, până mai erĭ, alaltaerĭ, când li-a succesŭ a depărtá de lângă moștenitorulŭ tronului deputațiunile nóstre, cari voiau sĕ-i aducă omagiele chiar la noi în țéră, și până în momentele de față, Ungurii dela putere și-au rĕmasŭ consecențĭ în esecutarea planului lorŭ de a ne isola cu totulŭ de capulŭ statului și de casa domnitóre.

Planulŭ erá croitŭ cu multă precugetare. Adversarii noștri stăpâniau în urma pactului dualistŭ totŭ terĕmulŭ constituționalŭ. Ei îșĭ creară în dietă o maioritate covĕrșitóre a elementului lorŭ, pe care o mai întăriră și asigurară prin legea electorală escepțională din Transilvania.

Erau luate așadér tóte mĕsurile, pentru ca Românii sĕ nu se pótă manifestá ca Românĭ în viața statului. In asemenĭ împrejurărĭ nu putea sĕ se schimbe nimicŭ din situațiunea nóstră isolată de tronŭ, nicĭ décă amŭ fi luatŭ parte activă la viața parlamentară.

Suveranulŭ guvernéză în statele constituționale cu miniștrii și cu maioritățile parlamentare și oricâtŭ ar fi pledatŭ, precum au și pledatŭ în parte, deputațĭ naționalĭ de ai noștri pentru causa poporului românŭ în dietă, ei pin aceea nu ar fi pututŭ eși nicĭ măcar unŭ singurŭ pasŭ din isolarea lorŭ față cu tronulŭ.

Este clarŭ, că după ce s'a cassatŭ dieta dela Sibiiu și legile de egală îndreptățire națională aduse de acéstă dietă și după ce s'a fostŭ zădărnicitŭ întrunirea unui congresŭ naționalŭ românescŭ, pe timpulŭ pe cândŭ erau încă în vigóre aceste legĭ, elementulŭ românescŭ a fostŭ lipsitŭ de orĭ-ce representanță legală, care ar fi pututŭ sĕ între în contactŭ cu capulŭ statului.

In anulŭ 1872, pe când era ministru-președinte rĕposatulŭ Lonyay, a mai fostŭ vorba odată de-o înțelegere cu Românii și de convocarea unui congresŭ naționalŭ românŭ, dér s'a doveditŭ, că acésta era numai unŭ reflexŭ alŭ speranțelorŭ atâta de crudŭ nimicite din trecutulŭ încă puținŭ depărtatŭ. Cei ce aveau puterea în mână în realitate nu se gândeau decâtŭ la aceea, cum sĕ paraliseze și pentru viitorŭ orĭ-ce manifestațiune de sine stătătóre a Românilorŭ, care ar fi pututŭ sĕ influințeze asupra tronului și a opiniunei publice în favórea nóstră.

Urmarea cea mai întristătóre a stărei acesteia dificile și nenaturale este, că unŭ poporŭ atâtŭ de numerosŭ ca celŭ românescŭ se vede mai multŭ séu mai puținŭ lipsitŭ de scutulŭ directŭ alŭ Corónei și pusŭ așa ḍicêndŭ la discrețiunea unei maiorităță parlamentare, care făcêndŭ parte dintr'unŭ altŭ poporŭ, urmăresce scopurĭ și tendințe diametralŭ opuse intereselorŭ de viață ale elementului românŭ.

„Intr'o monarchiă — ḍise liberalulŭ comite Stefanŭ Keglevich în dietă — nu esistă decâtŭ numai unŭ Suveranŭ și acesta este monarchulŭ. In monarchiile feudale fundate pe dreptulŭ divinŭ, monarchulŭ îșĭ esercéză acestŭ dreptŭ esclusivŭ; într'o monarchiă constituțională însĕ elŭ împarte esercitarea drepturilorŭ sale suverane cu representanța poporului, dér totŭ elŭ este și rĕmâne în adevĕrŭ Suveranulŭ și nu se póte vorbi de-o suveranitate a poporului.“

Ei bine! In statulŭ în care trăimŭ domnesce aḍi de faptŭ principiulŭ, că nu este numai unulŭ, ci sunt doi Suveranĭ: unulŭ este Domnitorulŭ, care împarte drepturile sale suverane cu poporulŭ maghiarŭ, celălaltŭ este poporulŭ maghiarŭ, care domnesce peste naționalitățile nemaghiare din țéră, fără de a împărți cu ele decâtŭ sarcinele publice.

Poporulŭ românŭ prin instinctulŭ sĕu naturalŭ dă espresiune numitului principiu prin aceea că ḍice: „De când stăpânesce Craiulŭ unguréscŭ Impĕratulŭ nu mai are nicĭ o putere.“

Acestŭ principiu perniciosŭ nu este decâtŭ o urmare a anomaliilorŭ din viața nóstră de statŭ și noi Românii suntemŭ datorĭ esistinței nóstre naționale și credinței și alipirei nóstre cătră tronŭ de a-o combate cu tótă energia și cu tóte mijlócele iertate.

CRONICA POLITICĂ.

In 10 l. c. n. Dr. Davidŭ Starcevicĭ a făcutŭ în dieta Croației propunerea de urgență, ca dieta sĕ apere immunitatea deputațilorŭ și sĕ facă pașii cuviincioșĭ spre a împedecá, ca deputatulŭ Dr. Jacob Radosevicĭ sĕ fie trasŭ la darea de sémă de tribunalulŭ de onóre oficerescŭ pentru faptele, care le-a făcutŭ nu în calitate de oficerŭ alŭ miliției lorŭ ci în calitatea sa ca deputatŭ dietalŭ. Dr. Radosevicĭ a subscrisŭ adresa partidei starceviciane, de care se ține și elŭ, și pentru cuprinsulŭ acestei adrese s'a începutŭ în contra lui instrucțiunea tribunalului de onóre militarŭ. Dieta a respinsŭ propunerea de urgență starceviciană, dér în „Pester Lloyd“ se anunță că acéstă propunere se va terminá și pertractá în acéstă sesiune a dietei croatice. In acea fóiă se află cu privire la acestŭ casŭ următórea argumentațiune: După ce Dr. Radosevicĭ ca membru alŭ armatei, ca oficerŭ, rĕmâne responsabilŭ cameraḍilorŭ sĕi, pentru orĭ-ce faptă și în orĭ-ce timpŭ, când se tractéză de aceea că tóte faptele sale conglăsuescŭ cu caracterulŭ și cu onórea unui oficerŭ, au oficerii și dreptulŭ de a'lŭ citá înaintea forului lorŭ fără considerațiune la immunitate séu neimmunitate, îndată ce suntŭ de părere, că elŭ s'a purtatŭ într'unŭ modŭ necompatibilŭ cu unŭ oficerŭ. Pentru dietă nu se tractéză de aceea, că Radosevicĭ, prin faptulŭ că a subscrisŭ acestŭ actŭ, s'a recunoscutŭ de revoluționarŭ séu nu, ci de aceea, că dieta are dreptulŭ de a se amesteca în afacerile interne ale corpului oficerescŭ și că îi compete de a cere, ca faptele Drului Radosevicĭ ca deputatŭ sĕ se privéscă astfelŭ, ca și când nicĭ nu s'ar fi întâmplatŭ pentru corpulŭ oficerescŭ.

*

Iesuitulŭ Morawschi din Cracovia a datŭ la lumină o fóiă a cărei tendință, ḍice „Reichsanzeiger,“ este d'a ținé deșteptă între Polonii din Prusia, Austro-Ungaria și Rusia idea restituirei Poloniei întregĭ. La acéstă fóiă lucréză bărbațĭ din tóte țĕrile care stau în vre-o referință cu naționalitatea polonă din Liflanda până în Dalmația. »Reichsanzeiger« ḍice, că idea restituirei Poloniei este unŭ visŭ, care va strica bisericei catolice, căcĭ sub firma ei se lucréză la realisarea acestei idei. »Gazeta Narodova« susține, că nota din »Reichsanzeiger« îndreptată în contra fóiei din Cracovia »Przeglond Povsechny« s'a publicatŭ la inițiativa Rusiei, care se uită chiorîșĭ la pregătirile, ce se facŭ pentru serbarea milenarului apostolilorŭ slavĭ Cirilŭ și Metodiu ca o manifestațiune a panslavismului austriacŭ, și care ține de rĕu că »Przeglond« ca organŭ alŭ comitetului festivŭ intervine cu zelŭ pentru reușita serbărei proiectate. — Foile polone din Lemberg se confiscă pe fiecare ḍi.

*

»Times« scrie următórele cu privire la politica coloniala englesă: »Anglia doresce sĕ trăiéscă pe piciorŭ amicalŭ cu vecinii, dar mai cu sémă cu Germania. De asemenea »Times« nu se póte învoí cu nicĭ o vedere, care ar ținti într'acolo, ca Anglia sĕ respingă dela sine pe conaționalii sĕi din colonii. Unde am luatŭ indatoririĭ, suntemŭ prin acésta legațĭ, dar unde nu e acestŭ casŭ și unde influința englesă pare amenințată printr'o compețire periculósă, acolo guvernulŭ sĕ lucreze fără întârḍiere. Oficiulŭ de esterne sĕ nu pérdă din ochĭ Zanzibarulŭ. Inainte de tóte însă guvernulŭ trebue sĕ asigure interesele Angliei în Egiptŭ, décă propunerile se'mpartŭ cu ale Franciei.« Se vede că vorbele lui Bismarck pronunțate în Reichstag au influințatŭ multŭ asupra Angliei și temerea cea mai mare e, că Germania și Francia i-ar puté pune bețe'n róte în cestiunea Egiptului, căcĭ iată ce propune Francia: Unŭ împrumutŭ de 9 milióne garantatŭ de tóte puterile, ca sĕ se ajute bugetulŭ egipténŭ și cei păgubițĭ prin bombardarea Alexandriei. Comisiunea pentru datoria publică sĕ aibă caracterŭ deplinŭ internaționalŭ, fiindŭ representate în ea și Germania și Rusia. Mai cere Francia menținerea statului quo, căcĭ altmintrelea s'ar înlătura ultima urmă a condominiului și administrația Egiptului ar cădea cu totulŭ în mânile Angliei. Cam acestea propunerĭ face Francia, fiindŭ sprijinite și de Germania. Cu greu le va primi însă Anglia.

»Ellenzék« despre Universitatea română.

Sub titlulŭ „*Csupa trucczbol*“ (numai în ciudă). „Ellenzék“ din Clușiu scrie în numĕrulŭ sĕu dela 13 Ianuariu st. n. următórele:

„Gazeta“ din Brașovŭ a scrisŭ până acum patru articule de fondŭ în cestiunea „Universității române.« Câtă cernélă și hârtiă stricată de geaba; câte frase rele aruncate în vêntŭ!

Și pentru ce sĕ se înființe[...] mână? Pentru plăcerea unui pr[...]

pe profesorulŭ Silaşĭ, — Red. Gaz.) ca sĕ-şĭ póte vĕrsá mânia asupra Maghiarului.

„Reuniune maghiară?« — »Noi vomŭ ridicá faţă cu ea »Reuniunea opincei.“ »Insultaţĭ pe tinerii noştri la universităţĭ?« — »Vomŭ înfiinţá o universitate deosebită!«

Reuniunea se póte face uşorŭ, căcĭ nu suntŭ de lipsă decâtŭ câţĭ-va paragrafĭ şi statutele suntŭ gata, dér cea din urmă, universitatea? Vedĭ acésta e o cestiune care are colţĭ şi numai aşa ca idei învechite şi cu §§-ii nu se póte resolvá — nu dĕu.

Dér ce voiesce »Gazeta?«

»Tinerimea română nu mai e suferită la universităţile maghiare. Despoiaţĭ fiindŭ de drepturile nóstre, ideile şi spiritulŭ străinŭ nu mai póte susţiné naţionalitatea, limba şi cultura nóstră ş. c. l.«

Din aceste consideraţiunĭ e neaperatŭ de lipsă a se înfiinţá universitatea română.

Sĕ spunemŭ însă şi aceea şi sĕ recunóscemŭ, că esistă chiar motivŭ, pentru ca sĕ se înfiinţeze Universisitatea română; cu tóte astea rĕmâne nedeslegată acea întrebare, că óre aceea Univerisitate pe a cui sémă sĕ se înfiinţeze?

Astădĭ învăţă la cele două universităţĭ maghiare ca vre-o 120 de tinerĭ românĭ, aşa că décă în adevĕrŭ s'ar puté câştiga toţĭ aceştĭ 120 de tinerĭ pe séma universităţii române, nicĭ atuncĭ acea universitate n'ar fi populată nicĭ măcarŭ ca unŭ gimnasiu inferiorŭ.

Sciutŭ este însĕ, că la asemenĭ universităţĭ pe lângă multe altele trebuescŭ şi ascultătorĭ.

Óre acelŭ june românŭ, care voiesce sĕ'şĭ câştige sciinţă, lăsa-va elŭ pentru o nimica calea sciinţei, profesorii escelenţĭ şi universităţile minunate, (?) pentru aceea, ca sĕ tămâieze o ambiţiune ofensată séu nu scimŭ ce felŭ de interese?

Suntŭ universităţi române la Bucurescĭ şi la Iaşĭ, de ce merge cu tóte aceste junimea română în cea mai mare parte la universităţĭ din străinătate?

De aceea, pentru că dela profesorii de acolo nu potŭ învĕţa multŭ (?); agitatatorii emigraţĭ de aicĭ, ca unŭ Densuşianu, propunŭ acolo fără nicĭ o cunoscinţă şi pregătire fundamentală (??).

Óre tinerii noştri de ce nu învaţă la universităţile din România? De aceea că n'au de unde şi n'au ce (??); pentrucă şi tinerii mai serioşĭ din România mergŭ în alte părţĭ.

Românii nu suntŭ în stare sĕ înfiinţeze acea universitate şi nicĭ n'au causă de a-o înfiinţá. Tinerii românĭ nu numai că suntŭ toleraţĭ la universităţile maghiare, dér suntŭ primiţĭ cu braţele deschise şi de sigurŭ arŭ fi celŭ mai îmbucurătorŭ evenimentŭ, décă tinerimea română arŭ învĕţá la ele în numĕrŭ câtŭ mai mare, numai sĕ trăiéscă în cea mai bună amiciţiă cu Maghiarii. Astfelŭ universităţile ar devení templele frăţietăţii (dovadă Cluşulŭ! Red. Gaz.) şi arŭ servi fără îndoială spre celŭ mai mare folosŭ binelui comunŭ şi statului.

Dér décă [illegible]rimea română nu voesce sĕ trăiéscă în pace (pănă acum n'amu audĭtŭ, ca sĕ se fi spartŭ ferestrile unui [illegible] din partea studenţilorŭ Românĭ. Red. Gaz.), décă tinerimea nu vrea sĕ lege amiciţiă, sĕ se amestece şi sĕ facă cunostinţă cu a nóstră; décă tênărulŭ Românŭ se pórtă fórte neprietenesce şi provocătorŭ (bums!): atuncĭ dĕu nicĭ o consideraţiune nu dictéză, ca tinerimea română sĕ fiă cruţată de cea maghiară Şi fórte bine face Dr. Silaşi şi comp. décă pentru o asemenea tinerime înfiinţéză universitate deosebită, ca sĕ nu se scandaliseze de purtarea ei aceia, carĭ, avêndŭ cugetŭ patrioticŭ, arŭ voi sĕ trăiască în pace aci în st[illegible]ulŭ maghiarŭ.

———○———

SCIRILE DILEI.

»M. Allam« scusă absenţa episcopatului catolicŭ dela balulŭ Curţii, ce s'a datŭ în 7 Ianuarie, spunêndŭ că în aceea di n'a fostŭ nicĭ unŭ membru alŭ episcopatului catolicŭ în Pesta.

—0—

Se desmite scirea, că în Cîrstianŭ ar fi isbucnitŭ între vite bóla de gură şi de picióre.

Serata musicală de-aséră a capelei orăşenescĭ a fostŭ bine cercetată şi programulŭ escutatŭ spre mulţămirea publicului. Capela a făcutŭ o bună achisiţiune în d-nii Pöschl, Krankemann şi Seidler.

—0—

Canonicus Rector din Djacovar D-r. St. P. Babicĭ desminte prin „Pester Lloyd« sgomotele împrăştiate, că între episcopulŭ Strossmayer şi organele guvernului ar fi vr'unŭ conflictŭ.

—0—

»Monitorulŭ oficialŭ« publică înaltulŭ ordinŭ de di către óste: »Virtutea militară este cea mai scumpă şi nobilă moştenire a naţiunei române. A o păstra întrégă este cea mai mare dorinţă a inimei Mele la care cugetŭ neadormitŭ. Lucraţĭ dér fără pregetŭ, ca şi în trecutŭ, şi astfelŭ veţĭ fi vrednicii urmaşĭ ai vitejiei strămoşescĭ şi la înălţimea tradiţiunilorŭ militare. Oficerĭ, suptŭ oficerĭ şi soldaţĭ, vĕ urezŭ unŭ anŭ bunŭ şi fericitŭ!“

Datŭ în Bucurescĭ, la 1 Ianuarie 1885. CAROLŬ.

—0—

A apărutŭ în Bucurescĭ »Economia naţională,« revistă economică sĕptĕmânală sub direcţia d-lui P. S. Aurelianŭ. — De asemenea a apărutŭ »La Roumanie« în Parisŭ sub direcţia d-lui Em. Galli, cu scopŭ d'a face România mai bine cunoscută în Franţa.

Le urămŭ succesŭ şi viaţă lungă.

—0—

Din Belgradŭ se scrie, că vestitulŭ banditŭ sêrbŭ Dumitru Blagojevicĭ, pe capulŭ căruia se pusese unŭ preţŭ de 100 de galbenĭ, a fostŭ omorîtŭ în Stajkovaz de ţĕranĭ.

———○———

Din parlamentulŭ românŭ.

I. P. S. S. Mitropolitulŭ Moldovei: »D-lorŭ senatorĭ, sĕ nu vĕ închipuiţĭ şi sĕ nu credeţĭ că m'am urcatŭ cu plăcere la acéstă tribună; cu inima tristă, cu inima amĕrâtă m'am suitŭ aci cu ocasiunea acestui spectacolŭ de batjocură a bisericei şi a religiunei, care se face în diua de astădĭ în ţéra românéscă. (Aplause). 'Mĭ pare rĕu însĕ că ora este înaintată, este cam târdiu. D-vóstră aţĭ avutŭ multă răbdare sĕ ascultaţĭ pe d. Mârzescu, sĕ 'l ascultaţĭ tóte diatribele, sĕ'i ascultaţĭ canónele D-sale, sĕ'i ascultaţĭ interpretarea canónelorŭ; aţĭ avutŭ răbdare — şi bine aţĭ făcutŭ — ca sĕ cunóşteţĭ şi sciinţa şi mintea D-sale — cum a disŭ — şi inima D-sale. (Aplause). Vĕ rogŭ dér, sĕ aveţĭ totŭ aşa de multă indulgenţă, sĕ ascultaţĭ şi cuvintele nóstre, noi aceştĭ criminalĭ după acéstă bancă, noi aceştia pe cari ne represintă D. Mârzescu astădĭ astfelŭ în faţa ţĕrei.

Astădĭ când am venitŭ la Senatŭ, vĕ mărturisescŭ că credeamŭ sĕ găsescŭ aci şi nisce furcĭ înfipte şi nisce ştrêngurĭ pregătite pentru noi toţĭ representanţii bisericescĭ; căcĭ D-sa voiesce sĕ ne represinte ca pe nişte vinovaţĭ criminalĭ!!.... Ce dice interpelarea D-lui Mârzescu? „Interpelezŭ pe D. ministru cultelorŭ. şi pe guvernulŭ întregŭ asupra tuturorŭ nelegiuirilorŭ!« — Mĕ mirŭ că n'a disŭ şi crimelorŭ Sinodului! Ascultândŭ însĕ astădĭ acéstă [illegible] diatribă a D-lui Mârzescu nu m'am miratŭ însă că n'amŭ găsitŭ şi furcile înfipte şi ştrêngurile pregătite. D-sa în imaginaţiunea cea fecundă şi în exerciţiulŭ meseriei sale de advocatŭ are a face cu diferite acusaţiunĭ înaintea tribunalelorŭ şi a curţilorŭ, şi-a închipuitŭ că póte şi acestea ce-'lŭ mişcă atâtŭ de multŭ sunt crime din partea Sinodului bisericei române, şi de aceea le-a datŭ unŭ colorŭ aşa încâtŭ tótă lumea sĕ crédă cum işĭ închipuesce D-sa. Este şciutŭ D-lorŭ senatorĭ, că omulŭ se inspiră din ocupaţiunile meseriei ce are. D. Mârzescu preocupatŭ totd'auna de cestiunile juridice în profesiunea sa de advocatlâcŭ, cum diceau bătrânii, şi-a închipuitŭ crime şi din partea Sinodului. Mi-am adusŭ aminte de o dicere a unui mare diplomatŭ de pe la începutulŭ secolului nostru care a disŭ: »dă'mĭ »două rêndurĭ scrise de cineva şi sĕ'lŭ trimitŭ la ştrêngŭ.« De aceea mĕ aşteptamŭ astădĭ sĕ vĕdŭ aicĭ ştrêngulŭ! Dar totŭ acelaşĭ diplomatŭ a disŭ că: »Dumnedeu a datŭ omului cuvêntulŭ ca sĕ'şĭ ascundă cugetarea« Eu nu credŭ aşa, ci din contră că Dumnedeu a datŭ omului cuvêntulŭ ca sĕ'şĭ manifeste cugetarea; eu am sĕ'mĭ manifestŭ cugetarea mea şi simţimintele inimii mele după cum înţelegŭ eu. Vinŭ la acusaţiunile d-lui Mârzescu: »faptele anticanonice şi ilegale comise de sântulŭ sinodŭ.«

„Anticanonice“, aceste cuvinte însemnéză: când dicŭ cuvêntulŭ Gheorghe şi Mârzescu, îmĭ aducŭ aminte de Mârzescu; şi când dicŭ canóne, îmĭ aducŭ aminte de canóne. Apoi legea fundamentală a organisaţiunei Sinodului ce dice? Cum sunt lucrările s-tului Sinodŭ alŭ bisericei nóstre anticanonice? Ele nu sunt basate decâtŭ pe Sântele canóne şi pe Constituţiunea ţĕrei care la art. 21 étă ce dice: ‚Libertatea consciinţei este absolută.« Intrat'a Sinodulŭ în libertatea consciinţei cuiva? Intrat'a chiar în libertatea consciinţei clientului d-lui Mârzescu a nenorocitului archiereu pe care l'a luatŭ sub pavăza d-ale? Ce dice mai la vale Constituţiunea nóstră? „Libertatea tuturorŭ cultelorŭ este garantată întru câtŭ însĕ celebraţiunea lorŭ nu aduce o atingere ordinei publice şi bunelorŭ moravurĭ.«

»Libertaea cugetărei!“ Şi cine a contestatŭ libertatea cugetărei omului? Dar tóte actele ómenilorŭ sunt mărginite prin legĭ. Celebraţiunea oricărei religiunĭ este permisă întru câtŭ însĕ nu atinge bunele moravurĭ ale societăţei nóstre. D. Mârzescu ne face nouĕ represintanţilorŭ bisericei aci în Senatŭ o acusaţiune în faţa ţĕrei, în faţa lumei întregĭ. Atacă obiceiurile bisericei nóstre, atacă instituţiunile bisericei nóstre; atacă actele Sinodului carĭ sunt basate pe sântele canóne şi pe legile ţĕrei, atacă tcŭ. Dicŭ acésta pentru că prin aceste atacurĭ se surpă presigiulŭ şi alŭ religiunei şi alŭ autorităţei spirituale a bisericei, autoritate care se represintă prin sântulŭ Sinodŭ. Nu s'a uitatŭ a se dice că astădĭ nu mai suntŭ virtuţile acelorŭ bĕtrânĭ păstorĭ de altă-dată. Unde este Veniaminŭ! Unde este gloria de aicĭ de la Bucurescĭ! Unde suntŭ cei-l'alţĭ venerabilĭ bĕtrânĭ episcopĭ şi mitropoliţĭ! Dar eu fericescŭ pe acei bĕtrânĭ că au trecutŭ la nemurire, ca sĕ nu mai vadă dilele amărite în acţiunĭ ca a d-lui Mârzescu de astădĭ, cu cuvêntulŭ că este fiu alŭ bisericei rĕsăritului şi că respectă canónele, pe când D-sa le batjocoresce şi cu cuvêntulŭ şi cu faptulŭ!

D. Mârzescu a amintitŭ de o carte pastorală a mea, pe care m'am credutŭ datorŭ sĕ o dau fiilorŭ mei sufletescĭ şi chiar preoţilorŭ, ca sĕ'şĭ cunóscă datoria lorŭ, pe temeiulŭ canónelorŭ şi alŭ constituţiunei; dar d-sa a spusŭ dintr'ênsa numai partea în care se vorbia despre canóne, cestiune pe care o lasŭ la o parte, căcĭ nu este timpulŭ acum a vorbi în privinţa acésta. Eu am credutŭ că sunt datorŭ sĕ luminezŭ poporulŭ şi pe clerulŭ eparhiei mitropoliei Moldovei décă nu mai multŭ. Ei! acésta a întărîtatŭ fórte multŭ pe acei cari contribuiau la o fóie pamfletŭ, pentru că scopulŭ era sĕ vestejéscă prestigiulŭ capilorŭ clerului, prestigiulŭ autorităţei bisericescĭ. pentru că în tot-déuna acea fóie dicea că mitropoliţii şi episcopii sunt despoţĭ, sunt tiranĭ preoţilorŭ.

D. Mârzescu vine astădĭ şi sulevéză încă o idee. unŭ pretextŭ: că de unde 'şĭ atribue Sinodulŭ dreptulŭ de a forma programele de studii?

Cum? Voiu întreba dér şi eu pe D. Mârzescu: [illegible] face programele de studii ale scólei militare de [illegible] ministrulŭ de rĕsboiu? Cine face programele scólei [illegible] agricultură decâtŭ ministrulŭ domeniilorŭ? [illegible] nicĭ altulŭ, nu vine la consiliulŭ generalŭ de instrucţiune. Dér nu! D. Mârzescu voiesce ca programele [illegible] ţămentului religiosŭ bisericescŭ sĕ le facă D-sa [illegible] derile D-sale, [illegible] dicŭ D-sa înţelegŭ pe partea ideilorŭ D-sale.

Diceamŭ că d-lui Mârzescu îi place sĕ vadă în [illegible] părţile numai fărădelegĭ, numai crime, şi de aceea fiindcă sciamŭ interpelarea D-sale, sciamŭ motivele, sciamŭ subiectulŭ interpelărei în care vĕdusemŭ şi denunţările ce făcea D-sa asupra scrierilorŭ unorŭ prea sânţĭ părinţĭ şi singurulŭ scriitorŭ între noi este P. S S. Episcopulŭ de Romanŭ, d. interpelatorŭ denunţá şi nisce scrieri [illegible] P. S. Sale, cum aceea »despre pipismŭ,« ca sĕ facă cunoscutŭ ţĕrei starea în care ne găsimŭ. De aceea [illegible] disŭ cumcă venindŭ aci la Senatŭ mĕ aşteptamŭ sĕ [illegible]

FOILETONU.

1884 şi 1885.

Tragi-comediă locală-naţională de Sandu Pungă-gólă, dascălŭ şi feciorŭ de popă. Jucată în preséra anului nou în vestitulŭ oraşŭ alŭ Braşovului de mai mulţĭ perde-vară şi fură-vreme. Musică de Cobzărescu.

(Urmare).

Din toţĭ, din toţĭ numai doi trei,
Cei mai isteţĭ, precum credŭ ei,
Când ceialalţĭ au adormitŭ
Şi mi-s'au pusŭ pe sforăitŭ,
Incetişorŭ s'au ridicatŭ
Şi împreun'au cuvêntatŭ:
»De vomŭ durmi şi noi aşa,
»Nimica nu vomŭ căpĕtá!...
»Haidemŭ mai bine lângă drumŭ,
»Căcĭ trece multă lume-acum,
»Ş'unŭ domnŭ ministru de-omŭ vede,
»Noi pĕlăria vomŭ ţiné,
„Şi póte s'o milostivĭ,
»Şi cu ceva ne-o milui!...
Acestŭ sistemŭ de căpĕtate
L'au botezatŭ: activitate. —
Şi crede óre cine-va,
C'au căpĕtatŭ ăştĭ domnĭ ceva?...
E dreptŭ, miniştrii au trecutŭ,
Dară pe ei cum i-au vĕdutŭ,
[illegible] de [illegible] aşteptatŭ
[illegible] emtetle [illegible] strigatŭ.
[illegible] nutinĭ [illegible], cum [illegible]

Aştĭ eroi raşĭ fără săpunŭ,
Căcĭ maxima maioritate
Durmit-a în pasivitate.

Dar naţia pân'a durmitŭ
Şi minunatŭ a sforăitŭ,
Sĕ'mĭ spuneţĭ cine a veghiatŭ
Şi diua, nóptea a lucratŭ,
S'a consultatŭ, a chibzuitŭ
Ş'o clipă nu s'a odihnitŭ,
Ca vulgulŭ gata sĕ găsescă
Tóte, când o sĕ se trezéscă?...
Corpulŭ acela lăudatŭ,
Grozavŭ, grozavŭ de meritatŭ,
Este centralulŭ comitetŭ,
Alŭ naţiei alesŭ bachetŭ!

. . . .

Dar multŭ stimată adunare,
O bidiganiă-aşa mare,
Unŭ corpŭ aşa neîntrecutŭ,
Ar trebui de toţĭ vĕdutŭ.
Decĭ dómnelorŭ şi domnişóre,
Băgaţĭ de sémă fie-care,
Căcĭ sĕ-lŭ presintŭ acum voiescŭ,
Séu, disŭ mai bine, îndrăsnescŭ,
In a Sibiiului cetate,
In plina sa activitate!

(Cortina se ridică şi la o masă rotundă se vĕdŭ durmindŭ 12 persóne. Unulŭ dintre ei, presidentulŭ, dela o vreme se deşteptă, începe a căsca, se întinde, se uită la ciasŭ, şi pe urmă strigă:

„Domnilorŭ, domnilorŭ!«

Nu se mişcă nicĭ unulŭ. Incepe a'i îmboldí şi astfelŭ isbuteşce a-i deşteptá pe câţiva.

„După nisce desbaterĭ aşa de seriόse, nu credŭ domnilorŭ, că ar fi bine sĕ încheiămŭ pentru astă da[illegible] Suntŭ aprópe 12 óre şi $^1/_2$, şi cocónele trebue [illegible] aşteptă cu prândulŭ.«

Toţĭ: »Să încheiămŭ, sĕ încheiămŭ!«

Presid.: [illegible] suntŭ pentru sĕ ridicu mâna [illegible] Maioritatea este pentru prin urmare declarŭ şedinţa închisă........ D-lŭ secretarŭ sĕ ia acéstă hotărîre tantă la protocolŭ!«

Işĭ iau pĕlăriile. Unulŭ rĕmâne totŭ culcatŭ cu capulŭ pe masă.

Ceialalţĭ: »Ilustrisine, Ilustrisime, scólă-te!«

— »Ce este, ce este?«

— »Scólă-te, şedinţa s'a sfêrşitŭ!“

— »Aşa de curêndŭ?«

— »Suntŭ 12 ciasurĭ şi jumĕtate!«

— »Ei comediă cum trece vremea de curêndŭ, când e ocupatŭ cine-va aşa de tare cu afacerile politice-naţionale!“

III.

Stimată, mêndră adunare,
Convinsu-s, credŭ, fie-care,
Că [illegible] po'icesca cale

ştreangurĭ pregătite pentru strangulare, căcĭ dacă, după ḑisa unui mare diplomatŭ, numai pentru două cuvinte scrise de cine-va ilŭ póte trimite pe acela la spânḑurătóre, apoi pentru atâtea scrierĭ ale Prea S. Episcopŭ, câte ştreangurĭ ar fi meritatŭ după aceea ḑisă! Şi de aceeea mângăiamŭ pe P. S. S. Episcopulŭ de Romanŭ că vomŭ împărţí cu toţii acele ştreangurĭ. Ḑiceamŭ că fie-care omŭ după ocupaţiunile ce le are îşĭ formézä şi cugetările sale; ḑiceamŭ încă că asupra acusaţiunilorŭ carĭ le face D-sa actelorŭ Sântului Sinodŭ că suntŭ anticanonice şi nelegale, îi spuneamŭ că suntŭ şi **c a n o n i c e**, şi **l e g a l e**. Canonice, fiind-că legea constituirei Sântului Sinodŭ alŭ bisericei nóstre este pe basa sântelorŭ canóne Sântulŭ Sinodŭ, pentru ca sĕ dea unŭ cursŭ regulatŭ afacerilorŭ spirituale bisericescĭ, a făcutŭ mai multe regulamente basate pe sântele canóne şi pe legile ţĕrei, şi acele regulamente prevĕḑute chiar prin legea organică a bisericei se supunŭ la aprobaţiunea Suveranului ţĕrei şi suntŭ aprobate, confirmate şi au putere de lege. Prin urmare, actele Sântului Sinodŭ nu suntŭ necanonice nicĭ nelegale. (Va urmă).

Bugetulŭ Rusiei pe anulŭ 1885.

Bugetulŭ imperiului rusescŭ pe anulŭ 1885 balantézä în veniturĭ şi cheltuelĭ cu 866.294,997 de ruble faţă cu anulŭ trecutŭ cu 801.997,412 de ruble. Veniturile ordinare suntŭ preliminate cu unŭ plus de 66.775,440 de ruble, cheltuelile ordinare cu unŭ plusŭ de 62.931,928 de ruble. Ca veniturĭ estraordinare s'au propusŭ 50 de milióne, care se vorŭ acoperi prin emisiunea de rente şi se vorŭ avisa la bunca imperială spre a acoperí bilete de creditŭ emise temporarŭ; mai încolo, 22.167,642 de ruble, care au rĕmasŭ dela realisaţiunea seriei a şéptea a obligaţiunilorŭ consolidate ale căilorŭ ferate. Pentru căile ferate şi pentru construcţiunile porturilorŭ s'au pusŭ în estraordinarŭ 27 milióne. Mărirea veniturilorŭ imperiului se aştéptă din contribuţiunea comercială cu 4.226,000 de ruble prin aceea, că sĕ introduce contribuţiunea percentuală şi reparţională asupra întreprinderilorŭ marĭ comerciale şi industriale; la vămĭ cu 5,581,000 de ruble, care se vorŭ acoperi prin aceea, că se vorŭ pune taxe mai marĭ pe unele articule de importŭ şi în urmă prin plătirile din partea societăţilorŭ căilorŭ ferate à conto datoriilorŭ obligaţiunilorŭ lorŭ cu 5.404,420 de ruble. O sporire a speselorŭ s'a pusŭ pentru datoria publică cu 54.461,496 de ruble, la [m]inisterulŭ de rĕsboiu cu 4.394,546 de ruble, la mi[nist]erulŭ de marină cu 1.585,187 de ruble; din 27.000,301 de ruble puse în estraordinarŭ pentru [căile f]erate şi pentru porturĭ suntŭ destinate pentru con[struc]ţiunea căii poliesie, a căii ferate Catarinenburg-Tiu[men]ĭ şi a căii transcaspice 11.304,004 de ruble; spre [a a]melioră şi spre a mări mijlócele de întreţinere ale [căil]orŭ fiscalice 9.380,809 de ruble şi pentru înfiin[ţare]a şi îmbunătăţirea porturilorŭ 6 315,488 de ruble.

[COR]ESPONDENŢA NÓSTRĂ DIN COMITATE.

De sub Mărginime, 31 Decemvre 1884.

Domnule Redactorŭ! Sciţĭ şi d-vóstră că omulŭ [n]ecăjitŭ şi asupritŭ numai atuncĭ 'şĭ ia refugiulŭ a striga [î]n lumea largă, când a cercatŭ tóte mijlócele bune pentru a'şĭ ajutá nĕcazului şi cu tóte acestea nu póte.

Vĕdŭ că se punŭ pedice bieţilorŭ meseriaşĭ românĭ în înaintarea lorŭ, şi chiar din partea unorŭ ómenĭ inteligenţĭ, cum se ţinŭ dênşii, pe când dacă într'adevĕrŭ ar fi inteligenţĭ ar trebui sĕ se bucure cândŭ vĕdŭ că Românii caută în totŭ chipulŭ a înainta cu meseriile, dér nu a-i impedeca în totŭ chipulŭ; póte că respectivulŭ dintre acestĭ ómenĭ inteligenţĭ ca funcţionarŭ mărişorŭ publicŭ n'are de lucru în oficiulŭ ce 'lŭ ocupă şi astfelŭ trebue sĕ'şĭ caute de lucru cu comitetulŭ parochialŭ şi cu meseriaşii, sĕ'i batjocurĕscă, ca sĕ-i trécă din vreme.

In anulŭ scolarŭ 1883/4 a ţinutŭ respectivulŭ mai multe şedinţe cu corporaţiunea alŭ cărei preşedinte este, şi prin apucăturile sale unice în felulŭ lorŭ a adusŭ conclusŭ, ca toţĭ meseriaşii sĕ plătéscă o taxă de 1 fl. 50 cr. pentru elevii lorŭ, carĭ cercetéză scóla de repetiţiă. Auḑindŭ acésta meseriaşii nu 'şi-au mai trimesŭ învĕţăceii la scólă, pentru că unui măestru care avea 4—5 'i venea cam greu sĕ plătéscă o sumă de 8—10 fl. Cu tóte acestea ar fi fostŭ, cum ar fi fostŭ dară taxa amintită s'a încercatŭ a o incasă numai dela maiestrii, carĭ aparţinŭ Reuniunei, éră Reuniunea, se vorbesce că vĕḑêndŭ acéstă deosebire făcută între maiestri, ceea ce a fostŭ bătătorŭ la ochĭ, a decisŭ, ca sĕ se trimită numai o sumă conformŭ statutelorŭ lorŭ pentru elevii dela măiestrii din reuniune. Nu sciu dacă au făcut'o aşa orĭ nu; de au făcutŭ astfelŭ fórte înţelepţesce au făcut'o, căcĭ respectivulŭ ca o persónă aşa luminată cum se ţine trebuia sĕ cunóscă atâta, că comuna e datóre a ţiné scóla de repetiţiă.

Dar cu atâta nu s'a îndestulitŭ. In anulŭ acesta scolarŭ 1884/5 a ţinutŭ éră o şedinţă unde a hotărîtŭ, ca la scóla de repetiţiune sĕ nu se mai priméscă nicĭ unŭ elevŭ de meseriaşŭ, care nu e născutŭ în acéstă comună. Dară aşa ne trebue pentru că de o inteligenţă, care ne voesce binele şi înaintarea bisericei şi a scólei nu ascultămŭ, ci ascultămŭ de aceia, cari ne căciulescŭ mai multŭ şi carĭ voescŭ sĕ trimfeze înaintea nóstră, căutândŭ sĕ lucreze numai contra acelui bărbatŭ care aḑĭ se află în mijloculŭ nostru şi ne voeste totŭ binele şi înaintarea nóstră a tuturorŭ.

Nu sciu pentru ce d. amploiatŭ s'a supăratŭ aşa tare pe bieţii meseriaşĭ românĭ, carĭ suntŭ mişei înaintea d-sale, ḑicêndŭ că nu sciu lucră ca străinii şi că numai înşală lumea. Astfelŭ suntŭ recomandaţĭ, domnule Redactorŭ, beţii meseriaşĭ românĭ de sub Mărginime de către unii inteligenţĭ! Mai suferimŭ şi de alte neajunsurĭ, pe care le trecŭ sub tăcere.

Vameşŭ Odriheiu, Decemvre 1884.

Domnule Redactorŭ! Fiind-că faptele bune şi românescĭ nu trebue date uitării, vĕ rogŭ a da locŭ în ḑiarulŭ d-vóstră următórelorŭ rêndurĭ:

Rĕposatulŭ proprietarŭ **T e o d o r ŭ M o l d o v a n ŭ B u c ş i a** din Mediaşŭ, de pe masa căruia nu lipsia nicĭ odată 2—3 ḑiare romane, şi-a iubitŭ scumpa'i şi multŭ torturata naţiune precum şi biserica şi şcóla, pe care érăşĭ multŭ pondŭ a pusŭ în tótă viaţa sa şi pentru care fórte multŭ s'a interesatŭ până a fostŭ mai în putere. Dovadă despre acésta este Testamentulŭ sĕu, în care la unŭ punctŭ testézä „Asociaţiunei Transilvane pentru literatura şi cultura poporului romănŭ“ 100 fl. v. a. A fostŭ membru ordinarŭ alŭ Asociaţiunei dela înfiinţarea ei.

La înfiinţarea reuniunei femeilorŭ romăne din Mediaşŭ şi jurŭ a fostŭ, décă nu celŭ dintêiu, dér alŭ doilea locŭ cu totŭ dreptulŭ ilŭ merită defunctulŭ Teodorŭ Moldovanŭ Bucşia, în ale cărui case s'a ţinutŭ prima şedinţă de consultare. Pré mulţĭ studenţĭ lipsiţĭ de cele necesare i-a ajutatŭ elŭ la continuarea studielorŭ. Fost-a unŭ omŭ de totŭ ospitalŭ, la masa dênsului toţĭ Românii fără deosebire de religiune se aflau de totŭ bine.

Mediaşulŭ prin mórtea ospitalului şi umanului Teodorŭ Moldovanŭ Bucşia a perdutŭ pe unŭ adevĕratŭ fiu şi bine-făcĕtorŭ alŭ lui. **N. M. T.**

DIVERSE.

Remediu în contra filoxerei. — Cetimŭ în „Curier. financ.:“ Flagelulŭ filoxerei bântuindŭ o mare parte din viile din Prahova, găsimŭ necesarŭ a recomanda unulŭ din remediele cele mai practice, puţin costisitóre şi care au datŭ resultate bune în tóte ţĕrile unde a fostŭ experimentatŭ. Acestŭ remediu constă în a pune la începutulŭ primăverei, sub rădăcinile vieţei, cărbune de lemnŭ (de preferinţă castanŭ) care sĕ fi statŭ mai nainte în timpŭ de câteva ḑile în petroleu. Autorulŭ acestei descoperirĭ e inginerulŭ italianŭ Leopoldŭ Gigli din Florenţa care asigură, că o singură íatrebuinţare e de ajunsŭ pentru a face sĕ dispară flagelulŭ. De altă parte, multe persóne competinte din Italia consideră ca infatilibilŭ remediulŭ în cestiune şi-lŭ propagă cu entasiasmŭ. Ilŭ recomandămŭ şi noi viticultorilorŭ din Prahova şi în specialŭ acelora ale cărorŭ vii suntŭ bântuite de filoxeră. Intrebuinţarea lui e fórte uşóră, mai cu sémă că în Prahova petroleulŭ e în abondenţă şi se póte procura cu preţurĭ fórte avantagióse. A nu întrebuinţa acestŭ remediu recomandatŭ de numeróse esperiinţe ar fi a consimţí noi înşine la distrugerea viilorŭ.

Intre doi tinerĭ căsătoriţĭ. — După câte-va lunĭ de căsătoriă, tinerii soţĭ vorbescŭ despre plăcerile şi greutăţile vieţei conjugale.

— Ei bine, scumpa mea, întrébă bărbatulŭ, ce credĭ despre căsătoriă? Eştĭ mulţămită de ceea ce ai făcutŭ?

— Ah! fórte mulţămită, atâtŭ de mulţămită încâtŭ suntŭ gata a mĕ căsători pentru a doua óră!

Intrebuinţarea electricităţii pentru încălḑirea vagónelorŭ. — După ḑiarulŭ »L' Flectricité« s'au făcutŭ esperienţe în atelierele d-lui de Meritens privitóre la încălḑirea vagónelorŭ de drumŭ de ferŭ prin aplicarea electricităţii. In acestŭ sistemŭ electricitatea era produsă de către o maşină Gramme şi căldura se distribuia prin nisce mânecare (cilindre) matelice, unŭ felŭ de cilindre turtite care sémănă cu cele ce se întrebuinţéză umplute cu apă fértă în unele căi ferate. Unŭ aparatŭ specialŭ servă pentru a concentra căldura şi a o împărţi de o potrivă de a lungulŭ fie-caruia cilindru, de unde acéstă căldură se împrăştie în spaţiulŭ ce doresce cineva sĕ încălḑéscă.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu**

Progresele au fostŭ reale.
Acum, vĕ rogŭ, décă voiţĭ,
Cu toţii se mĕ însoţiţĭ
Pe celŭ **t e r e n ŭ b i s e r i c e s c ŭ**,
Ca şi aicĭ sĕ dovedescŭ,
Că sub înaltulŭ meu regimŭ
Afacerile-au mersŭ sublimŭ.
Dar când biserica numescŭ,
Sĕ sciţĭ, c'o să mĕ mărginescŭ
Numai la cea mai cu cărcală,
Numită şi **o r i e n t a l ă**.
Pe celebii încilindraţĭ
De astă-dată'i facŭ scăpaţĭ.
. . . .
Cu toţii, domnilorŭ, veţĭ sci,
Că părinţeii din Sibii
De-unŭ timpŭ încóce facŭ minunĭ
Pe séma bietei naţiunĭ.
In armonia cea mai mare
Ei caută fără pregetare,
Ca scolĭ, bisericĭ, parochii
Şi mai alesŭ protopopii
Mereu, mereu sĕ'nainteze,
Din ḑi în ḑi sĕ progreseze;
Ca popĭ se fiă luminaţĭ
Şi dascălĭ mai salarisaţĭ.
Şi tóte-acestea cândŭ le facŭ,
Ei nicĭ chiar câtŭ unŭ bobŭ de macŭ
L'a lorŭ persónă nu gândescŭ,
Ci totŭ la binele obştescŭ. —
Nicĭ când, ferit-a Dumneḑĕu,
Nu s'a 'ntêmplatŭ, potŭ ḑice ḑĕu,
Ca cine-va deşi mai prostŭ,
Nepotulŭ cui-va déc'a fostŭ,
In vre-o grăsuţă parochiă
Sĕ pótă preotŭ sĕ deviă!...
E dreptŭ, s'aude uneorĭ,
Că prea măritulŭ Consistoriu
Chiar şi pe câte-unŭ necioplitŭ
Cu-o sută, două, l'a'ntăritŭ,
Şi că cu zloţişorĭ o miă
Ajungĭ chiar la protopopiă,...
Dar tóte-acestea suntŭ minciunĭ,
Séu delicatŭ: invenţiunĭ.
. . . .
Ce îns'atâta vorbă gólă,
Ca sĕ arĕtŭ, că smóla-i smólă?...
Voindŭ ca sĕ vĕ desarmezŭ
Şi'ndată sĕ documentezŭ
C'a fostŭ unŭ uriaşŭ progresŭ,
O vorbă spunŭ numai: **c o n g r e s ŭ** !
Şi cine-i nepreocupatŭ,
Va ḑice'ndat': „Am progresatŭ!“
Gândéscă însă fiecare,
De se putea altminterĭ óre,
In fruntea trebei câtŭ a statŭ
Unŭ capŭ aşa de minunatŭ,
Ce'n necurmat' activitate
Mereu o duce, ḑi şi nópte.
Dar ca acuma la momentŭ
In chipulŭ celŭ mai evidentŭ
Gigantica înaintare
Sĕ o cunóscă micŭ şi mare,
Vĕ rogŭ la ăstŭ căruţŭ priviţĭ,
Ş'apoi cu toţĭ, cu toţĭ sĕ sciţĭ,
Că trebile orientale
Facŭ acuratŭ aceiaşĭ cale!
(Pe scenă trece unŭ căruţŭ trasŭ de-a dindĕratele de o camilafcă cu tricolorŭ ungurescŭ.)

IV.

Cu-ai lorŭ vecinĭ deosebiţĭ
Românii, ómenĭ liniştiţĭ,
Câtŭ eu în lume amŭ domnitŭ
Ca bunĭ prietinĭ au trăitŭ.
Ba unii din acestĭ vecinĭ,
La maniere fórte finĭ,
Au mersŭ cu-a lorŭ prieteniă
Departe chilometre-o miă.
Şi turma cea olăhicéscă
Voindŭ ca sĕ o ferícéscă,
Societăţĭ ei au formatŭ,
Legĭ înţelepte au creatŭ,
Ca şi a bocskoros poporŭ
Punêndu-şĭ pintenŭ la piciorŭ
Sĕ fiă **i g a z h a z a f i**,
Căcĭ altfelŭ sigurŭ va peri. —
O probă din casurĭ o miă
De astă rară amiciă
Acuma eu voiu arĕtá,
Şi dumneavóstră voiu lăsá,
Ca sĕ găciţĭ în ce oraşŭ
S'a întê[mplatŭ aş]a cevaşŭ!

Cursulŭ la bursa de Viena

din 15 Ianuarie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ ungară 6%	123.30
Rentă de aurŭ 4% . . .	96.30
Rentă de hârtiă 5% . .	92.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	98.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	121.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	106.—
Bonurĭ rurale ungare . .	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.—
Bonurĭ rurale transilvane	101.50
Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	116 75
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	117.75
Renta de hărtiă austriacă	83.20
Renta de arg. austr. . .	83.95
Renta de aurŭ austr. . .	105.55
Losurile din 1860 . . .	137.—
Acţiunile băncei austro-ungare	862.—
Act. băncei de creditŭ ung.	309.25
Act. băncei de creditŭ austr.	296.50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.80
Napoleon-d'orĭ	9.74½
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.30
Londra 10 Livres sterlinge	123.75

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 31 Decemvre st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	88	—
Renta rom. amort. (5%) . .	92	—
» convert. (6%) . .	86½	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.) . .	30	—
Credit fonc. rural (7%) . .	80	—
» „ „ (5%) . .	96	—
» » urban (7%) . .	93¼	—
» » » (6%) . .	87	—
» » » (5%) . .	78	—
Banca naţională a României	1150	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	280	—
« » » Naţională . .	210	—
Aurŭ	16½%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 16 Ianuarie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vênd.	8.43
Argint românesc	»	8.35	»	8.40
Napoleon-d'orĭ	»	9.75	»	9.77
Lire turcescĭ	»	10.98	»	11.—
Imperialĭ	»	9.98	»	10.—
Galbenĭ	»	5.70	»	5.72
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100—	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	125—	„	126—
Discontulŭ » . . .		7—10 % pe anŭ.		

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia Predealŭ-Budapesta şi pe linia Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta a căilei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
Braşovŭ (	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copşa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirişŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Cluşiu (	10.08	5.59	9.18	
Cluşiu (	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
Oradia-mare (	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
Oradea mare (	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Cluşiu (	8.57	5.40	7.08	
Cluşiu (	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
Braşovŭ (	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
Aradŭ (	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
Aradŭ (	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bêrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ omibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.